

Prevence a vakcína

Preventivní opatření se liší podle typu viru a cesty přenosu. V případě genotypů 1 a 2 se jedná o zábranu fekálně orálního šíření mezi lidmi, tedy o důslednou osobní hygienu, zajištění nezávadné pitné vody a správné zacházení s odpady vč. lidských fekálií (4, 5). V ČR se interhumánní přenos uplatňuje poměrně vzácně.

U genotypů 3 a 4 je z hlediska prevence zásadní dostatečné tepelné opracování masa, zvláště vepřového (při teplotě 71 °C je VHE inaktivován za 20 minut). Důležitá je také zábrana sekundární kontaminaci jiných potravin či vody a důsledná hygiena rukou po kontaktu se zvířaty (2, 5).

Vzhledem k riziku přenosu viru prostřednictvím krevních derivátů či orgánů je také vhodné zařazení vyšetřování HEV mezi základní screening infekčních nemocí, který se tč. rutinně neprovádí (5).

Zatím jedinou specifickou prevencí hepatitidy E představuje očkovací látka, která je registrovaná pouze v Číně (2, 5). Jedná se o třídávkovou rekombinantní vakcínu s názvem Hecolin od firmy Inovax. V současné době probíhají klinická zkoušení také v dalších zemích. Např. studie NCT02759991

Tab. 2. Počet případů hepatitidy E v ČR v letech 2019 až 2022 ve srovnání s virovou hepatitidou A (podle 8)

	2019	2020	2021	2022
Hepatitida E	268	223	200	319
Hepatitida A	240	183	210	70

zkoumá bezpečnost, snášenlivost, imunitu, účinnost a poměr ceny a efektivity této vakcíny u těhotných žen v Bangladéši (6, 7).

Hepatitida E v České republice

V posledních letech dochází k zvýšení povědomí lékařů o této infekci a jejím výskytu i v našich podmínkách, přesto se stále jedná o nemoc méně známou a někdy opomíjenou.

V roce 2022 došlo k výraznému nárůstu počtu hlášených případů oproti předchozím letům, HE byla dokonce diagnostikována čtyřikrát častěji než virová hepatitida typu A. Tabulka 2 uvádí srovnání počtu virových hepatitid A a E v ČR za poslední 4 roky.

V ČR je u akutní HE ze zákona povinná hospitalizace a izolace v zařízení lůžkové péče (podle § 3 Vyhlášky 306/2012 Sb., o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče).

Závěr

Hepatitida E je virové onemocnění, které se přenáší buď interhumánně fekálně orální cestou přímou či nepřímou (genotypy 1 a 2), nebo konzumací nedostatečně tepelně upraveného masa (genotypy 3 a 4). Tento přenos je v ČR častější. Vzácná, ale možná, je nákaza prostřednictvím krevních derivátů a transplantovaným orgánem.

Hepatitida E je nemocí, o které by měli mít lékaři povědomí, neboť její incidence stoupá. Přestože většinou probíhá asymptomaticky nebo mírně, může mít řadu extrahepatálních projevů a je třeba ji zahrnout do diferenciální diagnostiky. Chronický průběh je častější u imunokompromitovaných osob, infekce VHE v graviditě bývá spojena s vyšším rizikem fulminantní hepatitidy a může ohrožovat život ženy i jejího plodu.

Práce byla podpořena grantovou agenturou Masarykovy univerzity (MUNI/A/1366/2022).

LITERATURA

1. Fousekis FS, Mitselos IV, Christodoulou DK. Extrahepatic manifestations of hepatitis E virus: An overview. Clin Mol Hepatol. 2020 Jan 1;26(1):16-23. doi: 10.3350/cmh.2019.0082.
2. Odenwald MA, Paul S. Viral hepatitis: Past, present, and future. World J Gastroenterol. 2022 Apr 14;28(14):1405-1429. doi: 10.3748/wjg.v28.i14.1405.
3. Pérez-Gracia MT, García M, Suay B, et al. Current Knowledge on Hepatitis E. J Clin Transl Hepatol. 2015 Jun 28;3(2):117-126. PMID: PMC4548356. doi: 10.14218/

JCTH.2015.00009.

4. World Health Organizations, Hepatitis E [Internet]. [cited 2022 Dec 22] Available from: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/hepatitis-e>.
5. Raji YE, Toung OP, Taib NM, et al. Hepatitis E Virus: An emerging enigmatic and underestimated pathogen. Saudi J Biol Sci. 2022 Jan;29(1):499-512. doi: 10.1016/j.sjbs.2021.09.003.
6. Damiris K, Aghaie Meybodi M, Niazi M, et al. Hepatitis E in immunocompromised individuals. World J Hepatol.

2022 Mar 27;14(3):482-494. doi: 10.4254/wjh.v14.i3.482.

7. ClinicalTrials.gov, Effectiveness Trial to Evaluate Protection of Pregnant Women by Hepatitis E Vaccine in Bangladesh. NCT02759991 [Internet]. [cited 2022 Dec 22]. Available from: <https://clinicaltrials.gov/ct2/show/NCT02759991>.
8. Výskyt vybraných hlášených infekcí v České republice, leden–prosinec 2022 [Internet]. [cited 2023 Jan 10]. Available from: https://szu.cz/uploads/documents/szu/infekce/2022/tabulka_leden_prosinec_2022.pdf.

S NÁMI SE NEZTRATÍTE

Časopis je indexován v těchto databázích:
Ebsco a Bibliographia medica čechoslovaca

Využíváme systém **CrossRef**. S články můžete snadno pracovat díky jednoznačnému identifikátoru **DOI**.

